

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ТНПУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира ГНАТЮКА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

30 квітня 2026 року

УДК 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету менеджменту, економіки і природничо-технологічної освіти РДГУ (протокол №7 від 26 травня 2026 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (30.04.2026 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Г.Р. Гавришак, О.А. Герасименко, Ю.В. Фещук, Н.В. Симонович, Н.В. Дупак, О.І. Шурин, В.М. Трофімчук, Л.С. Хилько. Рівне: РДГУ, 2026. 94 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 30 квітня 2026 року на кафедрі технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки РДГУ спільно з працівниками Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка та Рівненського міського центру творчості учнівської молоді.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 25 травня 2026 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, ТНПУ,
РМЦТУМ, 2026

УДК 331(07):[502/504:373.5.091.26]

*Олена ШУРИН,
канд. педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна
Андрій ЯКОВЛЄВ,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 7-8 КЛАСІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАСОБАМИ ПРОЄКТІВ ІЗ ВТОРИННОЇ ПЕРЕРОБКИ МАТЕРІАЛІВ

Постановка проблеми. Поєднання освітнього законодавства, яке визначає екологічну компетентність як ключову складову освіти (Закон України «Про освіту», Державний стандарт базової середньої освіти, Закон України «Про повну загальну середню освіту»), та екологічних норм щодо поводження з ресурсами й відходами («Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Закон України «Про управління відходами») обґрунтовує і підтримує дослідження, спрямовані на використання проєктів із вторинної переробки матеріалів для формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науково-педагогічній літературі та практиці вивчення технологій і формування екологічної компетентності учнів (особливо через проєкти з переробки матеріалів) відзначено декілька важливих напрацювань. Формування екологічної компетентності у 7-8 класах на уроках технологій здійснюється через проєктну діяльність із використанням екоматеріалів, вторинної сировини та дизайну пришкольніх територій. Це виховує свідоме ставлення до природи, відповідальне споживання, навички сталого розвитку та творчий підхід до розв'язання екологічних проблем [3]. У кваліфікаційній роботі В. Бабича здійснено теоретичний аналіз, обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність реалізації моделі процесу формування екологічної грамотності в учнів 5 класу на уроках технологій при вивченні розділу «Технології в побутовій діяльності» [1]. С. Голочко та Н. Бордюг акцентують увагу на необхідності розробки практично орієнтованого науково-методичного та навчального забезпечення, а також форм і методів проєктно-дослідницької діяльності для формування екологічної компетентності учнів, зокрема на впровадженні алгоритму інтеграції елементів проєктно-дослідницької діяльності в освітній процес [4].

Постановка завдання. Не зважаючи на значні досягнення науковців та методистів у сфері теорії та практики навчання технологій, сучасна методична наука недостатньо вивчила питання системного використання проєктів із вторинної переробки матеріалів для формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій. Це обумовлює потребу у подальшому глибокому науковому дослідженні даної проблеми. Метою нашого дослідження є теоретичне обґрунтування та визначення засад розвитку формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій із використанням проєктів із вторинної переробки матеріалів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна екологічна ситуація в Україні та світі загалом актуалізує введення екологічної складової в структуру компетентності здобувача освіти, зокрема і його громадянської компетентності, що дозволить йому в майбутньому своєчасно знаходити правильні рішення в проблемних екологічних ситуаціях. Із позицій широковпроваджуваного нині компетентнісного підходу загальним інтегрованим результатом реалізації ключових компетентностей НУШ, зокрема «Екологічна грамотність і здорове життя», є саме екологічна компетентність [2].

Екологічна компетентність на уроках технологій формує в учнів свідоме ставлення до довкілля через практичну діяльність: використання екоматеріалів, вторинну переробку (апсайклінг), енергозбереження та проєктування безпечних для природи виробів. Це забезпечує гармонійне співіснування з природою та розвиває навички сталого споживання [5].

На нашу думку, одним із дієвих напрямів формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій є застосування проєктів із вторинної переробки матеріалів. З'ясуємо сутність цих проєктів.

1. Проєкти із вторинної переробки матеріалів передбачають активну практичну діяльність учнів, де вони не лише отримують знання про властивості та можливості матеріалів, а й застосовують їх на практиці. Учні виготовляють корисні чи декоративні вироби з відходів, що формує навички раціонального використання ресурсів.

2. Такі проєкти спрямовані на формування екологічної свідомості та відповідального ставлення до довкілля. Учні навчаються оцінювати вплив матеріалів на природу, планувати процес повторного використання відходів і приймати екологічно обґрунтовані рішення.

3. Проєкти включають етапи планування, дослідження, експериментування та оцінювання результатів. Це дозволяє школярам розвивати критичне мислення, дослідницькі вміння та творчі здібності, а також самостійно шукати шляхи вирішення практичних завдань із повторного використання матеріалів.

4. Проєкти поєднують знання з технологій, природознавства, мистецтва та математики, що формує міжпредметні компетентності. Учні

бачать практичний зв'язок між навчальними предметами та життям, що підвищує мотивацію та зацікавленість.

5. Робота над проектами формує ціннісне ставлення до ресурсів, колективну відповідальність та естетичне сприйняття продукту праці. Учні отримують задоволення від творчого процесу та результату своєї праці, що сприяє стійкому формуванню екологічної поведінки.

Висновки з даного дослідження. Використання проектів із вторинної переробки матеріалів на уроках технологій у 7-8 класах сприяє формуванню екологічної компетентності учнів, поєднуючи практичне застосування знань із розвитком усвідомленого ставлення до ресурсів і довкілля. Такі проекти дозволяють учням планувати, експериментувати та знаходити творчі рішення, одночасно інтегруючи знання з технологій, природознавства та мистецтва. Крім того, робота над проектами стимулює самостійність, відповідальність і зацікавленість у навчанні, формує навички раціонального використання матеріалів і екологічно свідомої поведінки, а також підвищує мотивацію учнів через отримання конкретного, осяжного результату їхньої діяльності.

Список використаних джерел

1. Бабич В. В. Формування екологічної грамотності учнів 5 класу на уроках технологій (на матеріалі вивчення розділу «Технології в побутовій діяльності»): кваліфікаційна робота. Кривий Ріг, 2024. 81 с. [Електронний ресурс] URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/11271> (дата звернення: 05.03.2026)
2. Концепція «Нова українська школа». [Електронний ресурс] URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>. (дата звернення: 05.03.2026)
3. Модельна навчальна програма з технологій для 7-9 класів (автор Гащак В. М.). [Електронний ресурс] URL: <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/92972/> (дата звернення: 05.03.2026).
4. Толочко С. В., Бордюг Н. С. Екологічна компетентність учнів у контексті подолання екологічних наслідків війни : монографія. Київ : Компринт, 2024.160 с.
5. Яшук С. М. Виконання основних етапів проектування на уроках трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2003. № 2. С. 13-16.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.</i> Освітній компонент «Економіка та організація виробництва» в системі підготовки майбутніх учителів технологій: теоретичне обґрунтування змісту та організаційно-педагогічні умови викладання.	3
<i>Дороніна А.</i> Формування дизайнерського мислення вихованців у гуртку бісероплетіння як складова технологічної освіти.	8
<i>Дупак Н., Лісова С.</i> Якість професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи як головний пріоритет навчання у вищому навчальному закладі.	11
<i>Дупак Н., Мельник (Копняк) К.</i> Формування творчих здібностей учнів старших класів на заняттях з предмету «Технології».	14
<i>Івашко О., Лешкевич М.</i> Впровадження систем автоматизованого проектування (CAD) у процес підготовки фахових молодших бакалаврів технічного профілю.	17
<i>Козіброда С., Білик О.</i> Етапи розробки методики навчання веб-прототипування в умовах цифровізації фахової передвищої освіти.	20
<i>Козяр М., Фещук Ю.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутнього вчителя технологій у цифровому освітньому середовищі.	24
<i>Куришко К.</i> Інноваційні підходи до застосування методів перетворювальної діяльності на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.	27
<i>Лісова С., Дупак Н.</i> Теоретичні основи підготовки майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності.	34
<i>Лісова С., Дуць А.</i> Проектна діяльність як основа формування технологічної компетентності здобувачів освіти у 6-му класі на уроках з технологій.	38
<i>Лісова С., Лаврюк О.</i> Теоретичні аспекти розвитку творчих здібностей в учнів старших класів на заняттях технологій.	40
<i>Мазур І.-С., Андруневчин М.</i> Графічний аналіз візуального вебконтенту у підготовці студентів фахових коледжів.	44
<i>Неплюхіна Н.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутніх фахівців автотранспортної галузі.	47
<i>Сасюк З.</i> Інтеграція засобів AUTOCAD у процес викладання нарисної геометрії при побудові перерізів і розгортки багатогранників.	50
<i>Симонович Н.</i> Формування підприємницької компетентності у майбутніх фахівців сфери обслуговування.	58
<i>Симонович Н., Кроль О.</i> Адаптація підготовки вчителя технологій до умов нової української школи (НУШ).	61
<i>Трофімчук В., Барсуков В.</i> Теоретичні та психофізіологічні аспекти формування навичок безпечної праці з інструментами на уроках технологій.	64

Трофімчук В., Коваль Д. Структурні компоненти технологічної компетентності учнів 8-9 класів у процесі вивчення предмета «Технології».	67
Фещук Ю., Воят А. Теоретичні аспекти формування правової свідомості старшокласників у контексті технологічної освіти.	70
Фещук Ю., Глабець А. Дидактичний потенціал 3D-друку у процесі розвитку технічного мислення старшокласників.	73
Фещук Ю., Гусар Ю. Теоретичні засади застосування стандартів ISO у процесі навчання технологій учнів 10-11 класів.	76
Фещук Ю., Никончук А. Теоретичні засади розвитку фінансової грамотності учнів старших класів на уроках технологій.	79
Шурин О. Оптимізація змісту і форм професійної підготовки фахівців технологічної освітньої галузі в контексті імплементації освітніх реформ.	83
Шурин О., Яковлев А. Теоретичні засади формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій засобами проєктів із вторинної переробки матеріалів.	87
Яловенко Л. Цифровізація графічної підготовки та дизайну в професійній освіті як інструмент євроінтеграції.	90

ТПОЦБ

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(30 квітня 2026 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Галина Романівна Гаврищак,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Юрій Вікторович Фецук,
Наталія Василівна Симонович,
Надія Василівна Дупак,
Олена Іванівна Шурин,
Володимир Миколайович Трофімчук,
Любов Степанівна Хилько*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 19.03.2026 р. Підписано до друку 26.05.2026 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк струменевий. Ум. друк. арк. 6,21. Обл. вид. арк. 4,55.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)